

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli d. 8 Febr. 1872, kl. 10 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i betalningsvilkoren för ett åt Kukkola byamän beviljad odlingslån.

(R. A.)

Sedan Kongl. Maj:t under den 8 Mars 1861, för afdikning af frostländiga myrtrakter, tillhörande Kukkola by i Carl Gustafs socken af Norrbottens län, beviljat Kukkola byamän ett lån af 15,000 riksdaler, att utgå af den till befrämjande af utdikningar och aftappningar af sanktrakter och sjöar för beredande af odlingsföretag vid 1859—1860 årens riksdag till Kongl. Maj:ts disposition för åren 1861—1863 anvisade summa af 150,000 riksdaler, samt detta lån under år 1862 blifvit från Riksgälds-kontoret utbetaldt, begärde Herr Z. Grape, uti en vid 1867 års riksdag inom Andra Kammaren väckt motion, att samma lån, då uppgående till 14,788 riksdaler 80 öre, antingen i sin helhet eller åtminstone till halfva beloppet måtte varda efterskänkt och från Riksgälds-kontorets räkenskaper afskrifvet.

Såsom skäl för denna framställning anfördes hufvudsakligen, ätt fyra på hvarandra följande missväxtår, i förening med aftagande arbetsförtjenst, bragt större delen af befolkningen i armod; ätt nyligen fullbordadt laga skifte kostat byn öfver 60,000 riksdaler; ätt den ena hemmansägenheten efter den andra ginge under klubban oftast till ett pris långt under värdet; ätt det storartade utdikningsarbetet i sitt dåvarande skick lemnade föga eller ingen afkastning, enär det afdikade fältet, för ätt gifva skörd, måste genom uppodling vidare bearbetas, men ätt det öfverstege de fattige jordegarnes krafter ätt ästadkomma sådan odling och derjemte göra afbetalningar å skulden.

Uti sitt öfver denna motion afgifna utlåtande (N:o 63) af den 5 April 1867 upplyste Stats-Utskottet, bland annat, ätt kostnaden för ifrågavarande utdiknings-

arbete, hvarmed afsågs, dels att vinna odlingsbar mark, dels att från den kringliggande trakten borttaga eller förminska frostländigheten, enligt det år 1860 uppgjorda kostnadsförslaget beräknats till 35,306 riksdaler, hvilken summa dock af dåvarande chefen för norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet, Majoren C. Adelsköld, ansetts, såsom alltför hög, böra nedsättas till 24,000 riksdaler; att, enligt hvad samma kostnadsförslag innehölle, större delen af de ifrågavarande myrerna vore att anse såsom särdeles goda odlingslägenheter, hvilka efter ändamålsenlig utdikning blefve lönande såväl för spanmåls- som gräsproduktion, ehuru de borde uppodlas med hufvudsakligen fästadt afseende på den sednare; att, äfven om utdikningskostnaden beräknades till det högre beloppet, eller 35,000 riksdaler, densamma uppginge till blott omkring 29 riksdaler för tunnlandet; att för denna kostnad myrerna blefve så fullständigt afdikade, att föga mera arbete återstode än att medelst flåhacka och plog bereda marken för mottagande af utsädet; samt att, dels i betraktande af dessa omständigheter, dels det stora inflytande, som denna vidsträckt afdikning komme att utöfva på kringliggande traktens klimatiska förhållanden, vederbörande förrättningsman förklarar, att han ansåge få arbeten af ifrågavarande beskaffenhet förtjena mera uppmärksamhet än detta, hvilket vore så mycket mera af behovet påkalladt, som byns krafter redan då (år 1860) genom ett långvarigt skifte blifvit starkt anlitade. Derjemte upplyste Utskottet, att, enligt ett utaf motionären inlemnadt intyg utaf kronofogden i orten, antalet inkomna exekutorialer å gäldenärer inom Kukkola by under de tvänne sistförflutna åren utgjort 121, med ett sammanlagdt skuldbelopp af 30,803 riksdaler 10 öre; och hade bemälda tjänsteman jemväl intygat att, då förhållandet under några föregående år varit ungefär lika ofördelaktigt, deraf följt, att flertalet hemmansdelar i nämnda by under loppet af de sednare åren öfvergått till nya egare till jemförelsevis låga pris, synnerligast å dem, som å utnätningssauktion försålts, äfvensom att de flesta hemmansegare i byn voro mycket skuldsatte.

Efter anförande af dessa omständigheter yttrade Stats-Utskottet, att om ock, på sätt motionären uppgifvit, missväxt i förening med andra omständigheter bragt större delen af befolkningen inom Kukkola by i armod, deraf dock icke kunde hemtas giltigt skäl för Riksdagen att bevilja eftergift af betalningsskyldigheten för ett lån, som icke blifvit omedelbart af representationen anvisadt, utan utaf de till Kongl. Maj:ts disposition ställda medel, efter föregångna vederbörliga undersökningar, af Kongl. Maj:t beviljats. Dessutom borde vid frågans bedömande icke förbises, att flertalet af byns hemmansdelar på sednare åren öfvergått till nya egare, som förvärfvat desamma till låga priser, hvadan en eftergift af lånesumman endast skulle tillgodokomma en mindre del bland dem, som fått vidkännas bördan af det förrättade låga skiftet och det verkställda utdikningsarbetet; och Utskottet hemställde derföre att, motionärens framställning icke måtte bifallas, hvilken Utskottets hemställan af begge Kamrarna godkändes.

Vid innevarande riksdag har fråga om eftergift af en del utaf betalningsskyldigheten för ifrågavarande lån ånyo blifvit inom Andra Kammaren väckt utaf Herr *Joh. Rutberg*, som uti en till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 113) på anförda skäl föreslagit, det Riksdagen måtte besluta, att annuiteterna för det åt Kukkola byamän beviljade odlingslån måtte från och med år 1873 nedsättas till hälften eller till ett sammanlagdt belopp af 7,499 R:dr 26 öre.

I anledning af denna motion har Utskottet ansett sig böra upplysa, att, enligt den för ifrågavarande lån utfärdade skuldförbindelse, läntagarne åtagit sig att, sedan lånet fått räntefritt innehafvas under fem år eller intill slutet af år 1867, sedermera årligen inbetala 8 procent å lånets ursprungliga belopp, deraf 4 procent utgör ränta och återstoden kapitalafbetalning; att denna annuitet, efter det å kapitalet redan år 1866 återbetalts 211 R:dr 20 öre, skall utgå med 8 procent å 14,788 R:dr 80 öre eller med 1,183 R:dr 10 öre om året från och med år 1868 till och med år 1884 samt med 801 R:dr 31 öre år 1885, då lånet blir slutbetaldt; att återbetalningsskyldigheten blifvit i öfverensstämmelse med Kongl. kungörelserna den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848, genom laga kraftvunnet utslag af Konungens Befallningshafvande i Norrbottens län, fördeladt emellan samtliga de betalningsskyldige och faststaldt att under förenämnda tid utgå med ett för hvarje hemmansdel bestämdt belopp, hvilket blifvit i jordeboken för hvarje sådan hemmansdel antecknadt, i enlighet hvarmed debitering och uppbörd verkställas i sammanhang med kronoutskylderna; att räntan för hela lånetiden derefter blifvit, på grund af gällande föreskrifter, kapitaliserad och i Riksgälds-kontorets räkenskaper uppdebiterad; och att den sålunda kapitaliserade skulden, efter 3:ne derå verkställda inbetalningar, vid 1871 års slut uppgick till 17,364 R:dr 71 öre.

Då motionären upplyst, att byamännen hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit om nådig framställning till Riksdagen rörande eftergift af ifrågavarande lån, men att samma ansökan icke vunnit nådigt afseende, anser sig Utskottet, under åberopande af de skäl som vid 1867 års riksdag af dåvarande Stats-Utskott anfördes för afslag å den i detta ämne då väckta motion, böra hemställa,

att Herr Rutbergs ifrågavarande motion må lemnas utan afseende.

Stockholm den 7 Februari 1872.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.